

نام:	وزارت آموزش و پرورش	سؤالات امتحانی درس: فنون ادبی (۱)	
نام خانوادگی:	اداره کل آموزش و پرورش استان سیستان و بلوچستان	تاریخ امتحان:	امتحانات نوبت: اول
نام دبیر:	مدیریت آموزش و پرورش شهرستان سیب و سوران	پایه - رشته: دهم انسانی	
نام پدر:	دبیرستان:	مدت پاسخگویی سوالات: ۷۵ دقیقه	
	شعبه:		

ردیف	سوالات
۱	<p>الف) تاریخ ادبیات و سبک شناسی (۴نمره)</p> <p>درست و نادرست بودن بودن موارد زیر را تعیین کنید. (۱نمره)</p> <p>الف) برای درک ارتباط طولی و فهم محتوایی لازم است که تمام اثر، یک باره و بی گسست خوانده شود.</p> <p>درست ☐ نادرست ☐</p> <p>ب) بیشتر آثار دینی زردشتی به زبان پارسی نوشته شده است.</p> <p>درست ☐ نادرست ☐</p> <p>ج) شعر حکمی و اندرزی در دوره ی سلجوقیان به پختگی رسید.</p> <p>درست ☐ نادرست ☐</p> <p>د) حماسه ی ملی ایران و شعر حماسی با ناصر خسرو به اوج رسید.</p> <p>درست ☐ نادرست ☐</p>
۲	<p>جاهای خالی را با واژگان مناسب پر کنید. (۱نمره)</p> <p>الف) یکی از ویژگی های شعر فارسی در قرن چهارم و نیمه ی اول قرن پنجم و کلام آن است.</p> <p>ب) نخستین گام در رویارویی با متون است.</p> <p>ج) آثار ادبی به سبب اهمیت سنت شفاهی در ایران پیش از اسلام غالباً به کتابت در نیامده است.</p>
۳	<p>در موارد زیر گزینه ی صحیح را انتخاب کنید. (۵/۰نمره)</p> <p>الف) نخستین دولت اسلامی پس از برافتادن سامانیان، بودند.</p> <p>۱) صفاریان ☐ ۲) آل بویه ☐ ۳) طاهریان ☐ ۴) اشکانیان ☐</p> <p>ب) این زبان در دوره ی هخامنشیان رایج بود.</p> <p>۱) پارسی ☐ ۲) پهلوی ☐ ۳) باستان ☐ ۴) دری یا نو ☐</p>
۴	<p>توضیح زیر مربوط به کدام کتاب است؟ (۲۵/۰نمره)</p> <p>« به دست عده ای از دانشوران خراسان نوشته شد، موضوع آن تاریخ گذشته ی ایران است، امروزه فقط چند صفحه از مقدمه ی آن باقی مانده است.»</p>
۵	<p>در بررسی و تحلیل متن باید به چه نکاتی توجه داشت؟ «ذکر سه مورد کافی است» (۷۵/۰نمره)</p>
۶	<p>دو مورد از ویژگی های ادبی شعر زیر را بنویسید. (۵/۰نمره)</p> <p>به دام افتاد روباهی سحرگاه به دل، روباه گفتا ترکِ غم گیر به روبه بازی اندیشید در راه چو زنده مانده ای، یک گوش کم گیر نزد دم، تا که آهن درفکندند به سختی چند دندان بکنند</p>
۷	<p>ب) موسیقی شعر (۶نمره)</p> <p>الگوی هجایی (هجا هجا نمودن) و علامت هجاهای واژگان زیر را بنویسید. (۱نمره)</p> <p>الف) سبک باری:</p> <p>ب) خود داشتیم:</p>

صامت ها و مصوت های واژگان زیر را بنویسید. (۱نمره)

الف) نصیحت:

ب) دریغ:

بیت زیر را تقطیع هجایی کنید، سپس هر هجا را در زیر آن با علامت خاص خود بنویسید. (۲نمره)
 زلف پرتابت مرا در تاب کرد چشم پر خوابت مرا بی خواب کرد

در بیت زیر دو واژه بیابید که مصوت بلند داشته باشد. (۵/۰نمره)

اگر پای در دامن آری چو کوه سرت ز آسمان بگذرد در شکوه

کدام یک از موارد زیر معادل الگوی « - U - / - - U - / - - U - / - - U - » می باشد؟ (۲۵/۰نمره)

الف) گر به سر می گردم از بیچارگی عییم مکن □ ب) خدا گر ببندد ز حکمت دری □

در مصرع زیر چند هجای کوتاه وجود دارد؟ آن ها را در جدول زیر با علامت خاص خود مشخص نمایید. (۷۵/۰نمره)
 « هر کسی از ظنّ خود شد یار من »

هَر	کَ	سِی	اَز	ظَنّ	نِ	خُدّ	شُدّ	یا	رِ	مَن

در واژگان زیر « یاء » و « واو » صامت است یا مصوت؟ هر کدام را در موارد زیر مشخص نمایید. (۵/۰نمره)
 الف) یاسمن: ب) کوهستان:

ج) زیبایی شناسی (۶نمره)

در ابیات زیر نمونه های واج آرایی را بیابید. (۵/۰نمره)

الف) ریاست به دست کسانی خطاست که از دستشان دست ها بر خداست

ب) لبخند تو خلاصه ی خوبی هاست لختی بخند خنده ی گل زیباست

در ابیات زیر نمونه های واژه آرایی و واج آرایی را بیابید. (۵/۰)

عمر ما را مهلت امروز و فردای تو نیست من که یک امروز مهمان توام فردا چرا؟

گر برود جان ما در طلب وصل دوست حیف نباشد که دوست، دوست تر از جان ماست

آیا نمونه های خط کشیده شده نمونه مناسبی برای واژه آرایی می باشد؟ چرا؟ (۷۵/۰نمره)

گر آدمم به کوی تو چندان غریب نیست چون من در آن دیار هزاران غریب هست

در موارد زیر سجع ها را پیدا کرده و نوع آن ها (متوازی، مطرف، متوازن) را مشخص نمایید. (۳نمره)
 الف) ما به او محتاج بودیم او به ما مشتاق بود.

ب) چه جای ملامت است که در دیده ی من شایسته ی کرامت است.

ج) اگر بهشت چون چشم و چراغ است، بی دیدار تو درد و داغ است.

د) هر که دست از جان بشوید هر چه در دل دارد بگوید.

آیا مورد زیر مسجع است؟ دلیل خود را بنویسید. (۷۵/۰ نمره)

« من ز سلام گرم او، آب شدم ز شرم او »

با توجه به واژه های مشخص شده نوع سجع (متوازی، مطرف، متوازن) را بنویسید. (۵/۰ نمره)

الف) هر نفسی که فرو می رود ممد حیات است و چون برمی آید مفرح ذات.

ب) گاه از دیدن خط مکتوب منتعش و گاه از دیدن روی مطلوب مشتعل.

د) تحلیل و بررسی متن (۴ نمره)

با توجه به سروده ی زیر به سوالات داده شده پاسخ دهید.

مردۀ بَدَم زنده شدم، گریه بَدَم خنده شدم دولت عشق آمد و من دولت پاینده شدم

دیده ی سیر است مرا، جان دلیر است مرا زهره ی شیر است مرا، زهره ی تابنده شدم

شکر کند چرخ فلک از مَلک و مَلک و مَلک کز کرم و بخشش او روشن و بخشنده شدم

الف) شعر بالا را از نظر آهنگ و موسیقی بررسی نمایید. (۵/۰ نمره)

ب) در بیت دوم سجع ها را پیدا کرده و نوع سجع (متوازی، مطرف، متوازن) آن ها را بنویسید. (۷۵/۰ نمره)

ج) دو مورد از ویژگی های ادبی و یک مورد از ویژگی های زبانی آن را بنویسید. (۷۵/۰ نمره)

با توجه به حکایت زیر به سوالات پاسخ دهید.

« روزی شخصی پیش بهلول بی ادبی نمود، بهلول او را ملامت کرد که چرا شرط ادب به جا نیاوردی؟ او گفت: چه

کنم؟ آب و گل مرا چنین سرشته اند. گفت: آب و گل تو را نیکو سرشته اند، اما لگد کم خورده است.

الف) دو مورد از ویژگی های ادبی آن را بنویسید. (۵/۰ نمره)

ب) صامت و مصوت های واژه ی « شَخْصی » را بنویسید. (۱ نمره)

ج) دو مورد از ویژگی های زبانی حکایت بالا را بنویسید. (۵/۰ نمره)

« معرفت در گرانی است به هر کس ندهندش »

تاریخ و امضاء :

نام مصحح :

نمره به حروف:

نمره به عدد: